

การพัฒนาและศึกษาคุณลักษณะทางจิตมิติของแบบวัดสมรรถนะการปรึกษา เชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมของนักศึกษาจิตวิทยา

กัญยรัตน์ เมืองแก้ว¹
นันทชัชตลัมภ์ สกุลพงศ์²
วิไลลักษณ์ ลังกา³

(Received: February 21, 2020; Revised: June 5, 2020; Accepted: August 4, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม 2) ศึกษาคุณลักษณะทางจิตมิติของแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจิตวิทยาที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 450 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม แบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต แบบวัดสมรรถนะผู้ให้การปรึกษาด้านความหลากหลายทางเพศ และแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการประหยัด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบวัด และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมฯ ได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ตั้งแต่ 0.30 – 0.57 มีค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.90 และมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยพิจารณาจากความเที่ยงตรงแบบลู่อเข้า และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 633.28$, $df = 587$, $p\text{-value} = 0.09$, $GFI = 0.93$, $AGFI = 0.92$, $CFI = 1.00$, $SRMR = 0.05$, $RMSEA = 0.01$, $CN = 467.06$) สรุปได้ว่า แบบวัดที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพเชื่อถือได้ และมีความสอดคล้องกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จึงมีความเหมาะสมในการใช้ประเมินสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมของนักศึกษาจิตวิทยาและเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์เพื่อใช้เสริมสร้างให้นักศึกษาจิตวิทยาเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมต่อไป

คำสำคัญ: สมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยม ความเป็นธรรมทางสังคม นักศึกษาจิตวิทยา

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์ แขนงวิชาการให้คำปรึกษา สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ e-mail: s.kanyarat@gmail.com

² อาจารย์ ดร., สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Development and Study Psychometric Properties of the Humanistic Counseling Competencies for Social Justice Scale of Psychology Students

Kanyarat Muangkaew⁴
Nanchatsan Sakunpong⁵
Wilailak Langka⁶

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop a Humanistic Counseling Competencies for Social Justice Scale, and 2) to study psychometric properties of a Humanistic Counseling Competencies for Social Justice Scale. Research samples were 450 bachelor's degree students who study psychology courses in year 3 and year 4, in the program regulated by the Office of Higher Education Commission, which operate under provinces in Bangkok Metropolitan Region. The research tools used were a Humanistic Counseling Competencies for Social Justice Scale, a Life-Congruence Scale, The Sexual Orientation Counselor Competency Scale, and Economical Behaviors Questionnaire. The statistical methods used to analyze the research data reliability and validity were research scales and confirmatory factor analysis: CFA. The research results was that a Humanistic Counseling Competencies for Social Justice Scale, after having been approved by 3 experts, shows the index of item-operational definition congruence between 0.67 - 1.00, item-total correlation from 0.30 - 0.57, Cronbach's Alpha-Coefficient is 0.90, and construct validity was estimated by convergent validity and confirmatory factor analysis which indicated that the structural model was fit to the empirical data with goodness of fit statistics. ($\chi^2 = 633.28$, $df = 587$, $p\text{-value} = 0.09$, $GFI = 0.93$, $AGFI = 0.92$, $CFI = 1.00$, $SRMR = 0.05$, $RMSEA = 0.01$, $CN = 467.06$). The study can be concluded that the scale is reliable and valid as well as consistency with the related theory that can be used as an indicator to evaluate the efficacy of Humanistic Counseling Competencies for Social Justice of Psychology Students, and also has useful information which will help develop psychology students to be competent humanistic counselors who advocate social justice.

Keywords: Humanistic Counseling Competencies, Social Justice, Psychology Students

⁴ PhD Candidate, Program in Applied Psychology, Concentration Area in Counseling Psychology, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University.

⁵ Lecturer, Dr., Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University.

⁶ Asst. Prof. Dr., Faculty of Education, Srinakharinwirot University.

บทนำ

การศึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยม เป็นกลุ่มแนวคิดหนึ่งทางการศึกษาที่มีความร่วมสมัย เนื่องจากมีการผสมผสานทั้งแนวคิดเชิงจิตวิทยาและจิตบำบัด (Harber, 2002) ประกอบกับเป็นแนวคิดที่มุ่งทำความเข้าใจในประสบการณ์ของบุคคล และมองว่ามนุษย์เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง จึงสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองไปสู่ความงอกงามได้ ซึ่งผู้ให้การศึกษาถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญและเป็นผู้ขับเคลื่อนกระบวนการศึกษา โดยการยอมรับในตัวผู้รับการศึกษาอย่างไม่มีเงื่อนไข การช่วยให้ผู้รับการศึกษาได้เข้าใจตนเอง สามารถรับรู้สิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง เกิดการเห็นคุณค่าในตนมากขึ้น จึงช่วยให้บุคคลจัดการกับปัญหาของตนได้ เป็นต้น (Chopra, 2017; Sammons, n.d.) ดังนั้น การที่ผู้ให้การศึกษามีความสามารถในการศึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมจึงมีความจำเป็น เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวถือเป็นแก่นของการศึกษาเชิงจิตวิทยา

เมื่อศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการศึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยม พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาผลของกระบวนการศึกษาโดยใช้ทฤษฎีการศึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยม แต่ยังไม่ค่อยพบงานวิจัยที่ศึกษาว่า สมรรถนะของผู้ให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมนั้นควรเป็นเช่นใด สมรรถนะของผู้ให้การศึกษานั้นประกอบด้วยองค์ประกอบใดบ้าง และการจะพัฒนาสมรรถนะของผู้ให้การศึกษาแนวมนุษยนิยมนั้นสามารถทำได้อย่างไร เพราะการศึกษาสมรรถนะของผู้ให้การศึกษานั้นก่อให้เกิดประโยชน์ในแง่ของการพัฒนาศาสตร์ทางการศึกษาเชิงจิตวิทยาให้มีคุณภาพ เนื่องด้วยผู้ให้การศึกษาที่ได้ผ่านการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในแนวคิดทฤษฎี ย่อมมีความเข้าใจในกระบวนการศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา และมีทักษะที่จำเป็นต่อการศึกษา จึงสามารถช่วยเหลือผู้รับการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Farber, 2012)

สำหรับประเด็นการศึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการศึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยม มาผสานกับความเป็นธรรมทางสังคม (Social justice) เนื่องด้วยไม่ค่อยพบงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะการศึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมกับการสร้างความเป็นธรรมทางสังคมมารวมกัน ซึ่งการศึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยม เป็นการทำงานในระดับจิตใจ แต่ยังคงขาดการทำงานในระดับสังคม จึงมีความจำเป็นในการเติมเต็มช่องว่างทางองค์ความรู้ด้วยการบูรณาการแนวคิดของการสร้างความเป็นธรรมทางสังคมขึ้น ซึ่งการผสมผสานแนวคิดดังกล่าวเข้าด้วยกัน จึงทำให้แนวคิดทฤษฎีการศึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมที่จัดเป็นคลื่นลูกที่สามของการศึกษาและจัดเป็นทฤษฎีการศึกษาแบบดั้งเดิม (Ratts & Pedersen, 2014, pp.23-24) สามารถทำงานได้ในบริบทที่หลากหลายมากขึ้น จึงช่วยเหลือผู้รับการศึกษาได้ทั้งในระดับบุคคล กลุ่มคน ครอบครัว หรือชุมชนให้สามารถต่อสู้กับภาวะของการเลือกปฏิบัติและการถูกกดขี่ทางสังคมได้ โดยที่ผู้ให้การศึกษาต้องมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการศึกษา ได้แก่ ความรู้ เจตคติและทักษะ ซึ่งการที่ผู้ให้การศึกษามีสมรรถนะดังกล่าว ย่อมส่งผลต่อมุมมอง การวิเคราะห์และช่วยเหลือผู้รับการศึกษาได้ นอกจากนี้ผู้ให้การศึกษายังมีบทบาทในการเอื้ออำนวยให้ผู้รับการศึกษามีความรู้เกี่ยวกับบริบททางสังคมที่ความแตกต่างและความเหลื่อมล้ำส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลได้ (Quinn, 2012) สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Bhardwaj (2016) ที่นำประเด็นของการศึกษาเชิงพฤติกรรมมาผสานกับการศึกษาแบบการบำบัดความคิดและพฤติกรรม (Cognitive Behavior Therapy) ซึ่งพบว่า การนำแนวคิดทฤษฎีการบำบัดความคิดและพฤติกรรมมาใช้ในบริบทของบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ศาสนา สังคม และเศรษฐกิจ สามารถช่วยให้ผู้รับการศึกษาได้ตระหนัก และพัฒนาทางเลือกในการคิดและพฤติกรรมที่เหมาะสมขึ้น โดยสรุป การที่ผู้วิจัยนำแนวคิดทฤษฎีการศึกษาเชิงจิตวิทยา

แนวมนุษยนิยม มาผสานกับความเป็นธรรมทางสังคมนั้น มีลักษณะที่สอดคล้องกับงานวิจัยที่นำแนวคิดทฤษฎีการปรึกษาเชิงพหุวัฒนธรรมมาผสานกับแนวคิดการปรึกษาทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เพื่อช่วยเหลือบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการทำให้แนวคิดทฤษฎีการปรึกษาแบบดั้งเดิมสามารถทำงานได้กว้างขึ้น ซึ่งในปัจจุบัน แม้ว่าจะมีการพัฒนาแบบวัตสมรรถนะการปรึกษาขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า ยังขาดความชัดเจนเกี่ยวกับสมรรถนะการปรึกษากับความเป็นธรรมทางสังคมที่ถือเป็นสมรรถนะของผู้ให้การปรึกษาที่ต้องทำงานในระดับสังคมด้วย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาแบบวัตสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมนี้เป็นการตอบสนองการทำงานในเชิงพหุวัฒนธรรมระดับสังคม และถือเป็นคลื่นลูกที่ห้าของจิตวิทยาการปรึกษาที่การทำงานเน้นระดับการเสริมสร้างความเป็นธรรมทางสังคมร่วมด้วย (Ratts & Pedersen, 2014, p. 28-29) และยังเป็นการสนองต่อแนวคิดของสหประชาชาติในการพัฒนาโลกภายหลังปี ค.ศ. 2015 (Post-2015 Development Agenda) ที่มีเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน เรียกว่า Sustainable Development Goals (SDGs) ในประเด็นของความเท่าเทียมกัน อันได้แก่ ความเท่าเทียมทางสังคม ความเท่าเทียมทางเพศ เป็นต้น (Aroonsrimorakot & Vajaradul, 2016, p. 2-3)

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งพัฒนาแบบวัตสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม อันประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านความรู้ องค์ประกอบด้านเจตคติ และองค์ประกอบด้านทักษะ (Johnson & Kaslow, 2014, p. 75-77; Roth, Hill, & Pilling, 2009) ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวมีลักษณะที่สอดคล้องกับสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของผู้ให้การปรึกษา (American School Counselor Association: ASCA, 2012; Australian Psychological Society: APS, 2012; Institute of Guidance Counsellors: IGC, 2016; Sperry, 2010) ทั้งนี้แบบวัตที่สร้างขึ้นจะสามารถใช้ประเมินสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยม ซึ่งถือเป็นแก่นของการปรึกษา และความเป็นธรรมทางสังคม ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้ให้การปรึกษาต้องมีความรู้เพื่อช่วยเหลือและเยียวยาด้านจิตใจให้กับผู้รับ การปรึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้บุคคลเกิดความเข้มแข็ง สามารถปรับตัวและตระหนักรู้เกี่ยวกับการถูกกดทับทางสังคม จึงช่วยให้มีพลังอำนาจในตนและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข (Sakunpong, 2018) นอกจากนี้ การทำวิจัยกับนักศึกษจิตวิทยาย่อมเป็นการพัฒนาให้เกิดนักจิตวิทยาการปรึกษารุ่นใหม่ที่มีศักยภาพในการดำเนินชีวิตและสามารถใช้ความรู้ในการช่วยเหลือสังคมต่อไป

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. สมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยม

สมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยม เป็นความสามารถของบุคคลที่ทำการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยม อันประกอบด้วย การเป็นผู้ที่มีความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพ มีความอบอุ่นเป็นมิตร มีความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจ ยอมรับและไม่ตัดสินผู้รับการปรึกษา ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยม มีความเข้าใจในกระบวนการปรึกษา การมีเจตคติที่ดีต่อการปรึกษา ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของผู้ให้การปรึกษา และมีความสามารถในการใช้ทักษะการปรึกษาในการส่งเสริมหรือช่วยเหลือให้ผู้รับการปรึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงในตน เป็นต้น (Roth, Hill, & Pilling, 2009) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hill, Roth, and Cooper (2014) ที่กล่าวว่า สมรรถนะของผู้ให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมมุ่งเน้นการสร้างสัมพันธภาพให้เกิดขึ้นในกระบวนการปรึกษา นอกจากนี้ยังอธิบายถึงสิ่งสำคัญที่ผู้ให้การปรึกษาควรมีเพื่อให้การปรึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ความรู้ เจตคติ และทักษะ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปว่า สมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยม หมายถึง

ความสามารถของผู้ให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยม ซึ่งแสดงออกโดยการมีความรู้ในแนวคิดทฤษฎี การมีเจตคติที่ดีต่อการปรึกษา และมีทักษะที่จำเป็นต่อการปรึกษาแนวมนุษยนิยม ที่มุ่งส่งเสริมหรือช่วยเหลือ ผู้รับการศึกษาให้เกิดการตระหนักรู้ สามารถยอมรับตนเองทั้งในส่วนดีและส่วนที่บกพร่อง มีความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน เห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งส่งผลให้ผู้รับการศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงภายในตนและมีพฤติกรรมที่เป็นไปในทิศทางที่งอกงามขึ้น

2. ความเป็นธรรมทางสังคม

ความเป็นธรรมทางสังคม (Social justice) เป็นความเสมอภาค การได้รับโอกาส การได้รับการเคารพ ในคุณค่าของความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน การมีสิทธิได้รับการปกป้องคุ้มครองโดยเสมอกันภายใต้สิทธิขั้น พื้นฐาน เป็นต้น (Oxford English Dictionary, 2017; Vajanasara, 2012, p.19) สำหรับความเป็นธรรมทาง สังคมในมุมมองของนักจิตวิทยาการศึกษาไม่ได้มุ่งไปที่ประเด็นทางการเมืองหรือกฎหมาย แต่มุ่งเน้นที่การสร้างความเป็นธรรมในระดับบุคคล ครอบครัวและสังคม เนื่องด้วยความไม่เท่าเทียมกัน หรือการเลือกปฏิบัติ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของบุคคลได้ (Bell, 1997; Chung & Bemark, 2012, as cited in Sakunpong, 2018, p. 150) ซึ่งนักจิตวิทยาการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือและเยียวยาจิตใจ ทำการส่งเสริมให้บุคคลเกิดความเข้มแข็งและตระหนักรู้เกี่ยวกับการถูกกดทับทางสังคมที่ส่งผลให้บุคคล กลายเป็นคนชายขอบ ขาดโอกาส ถูกเลือกปฏิบัติ ขาดสิทธิที่พึงมีพึงได้ และทำให้บุคคลเกิดปัญหาทางจิตใจ และมีมุมมองต่อตนเองในเชิงลบ ดังนั้น การปรึกษาเชิงจิตวิทยา นอกจากจะช่วยให้บุคคลสามารถตระหนักรู้ต่อ ภาวะดังกล่าวแล้ว ยังช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัว จัดการกับความทุกข์ที่เกิดขึ้น และมีพลังอำนาจ (Empowerment) ในการดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข (Ratts & Pedersen, 2014, p.52; Sakunpong, 2018)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะทางจิตมิติของแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้าง ความเป็นธรรมทางสังคม

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนาแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรม ทางสังคม เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อ สร้างความเป็นธรรมทางสังคมแล้วจะทำการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างต่อไป

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาจิตวิทยาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยของรัฐ ในจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งนี้ นักศึกษาจิตวิทยาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ในการปรึกษา โดยผ่านการลงทะเบียนเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวกับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแล้ว

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาจิตวิทยาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยของรัฐ ในจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 2 จังหวัด ๆ ละ 2 แห่ง รวม 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยศิลปากร และ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวนทั้งสิ้น 450 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ของ Comrey and Lee (1992) ที่ได้เสนอขนาดของตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์หองค์ประกอบ จำนวน 300 คน ถือว่าดี (as a good) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน ซึ่งมีความเหมาะสมตามเงื่อนไขในการวิเคราะห์หองค์ประกอบข้างต้น ทั้งนี้กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) พิจารณามหาวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ตามเขตการปกครอง ซึ่งแบ่งเป็นจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จากนั้นผู้วิจัยทำการเลือกแบบเจาะจงเป็นจังหวัด กรุงเทพมหานคร และจังหวัดนครปฐม ซึ่งจัดเป็นจังหวัดที่มีสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) อยู่ในสัดส่วนที่มากกว่าจังหวัดอื่น

2) พิจารณามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยของรัฐ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร และจังหวัดนครปฐม ที่มีการเปิดสอนในรายวิชาการปรึกษาเชิงจิตวิทยา จึงได้มหาวิทยาลัย 4 แห่ง ตามรายละเอียดข้างต้น

3) คัดเลือกนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่ผ่านการลงทะเบียนเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวกับการปรึกษาเชิงจิตวิทยามาแล้ว จึงได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวนทั้งสิ้น 450 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม จำนวน 36 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้วัดสมรรถนะต่าง ๆ ใน 3 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะด้านความรู้ สมรรถนะด้านเจตคติ และสมรรถนะด้านทักษะ โดยแบบวัดทั้ง 3 ด้านเป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง ไม่ค่อยจริง และไม่จริงเลย ซึ่งการให้คะแนนสำหรับข้อคำถามทางบวกให้ 1 คะแนน สำหรับการตอบไม่จริงเลย ไปจนถึง 5 คะแนน สำหรับการตอบจริงมากที่สุด ส่วนข้อคำถามทางลบให้ 1 คะแนน สำหรับการตอบจริงมากที่สุด ไปจนถึง 5 คะแนน สำหรับการตอบไม่จริงเลย โดยนักศึกษาจิตวิทยาที่ได้คะแนนรวมสูงแสดงถึงการมีสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมสูงกว่านักศึกษาจิตวิทยาที่ได้คะแนนต่ำกว่า

2.2 แบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต (Life Congruence Scale) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิตของ Srikosai and Taweewattanaprecha (2012) ที่พัฒนาขึ้นเป็นฉบับภาษาไทย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 7 ระดับ ได้แก่ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยเล็กน้อย ไม่มีความเห็น (ก้ำกึ่ง) เห็นด้วยเล็กน้อย เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 21 ข้อ ใน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ มิติด้านการมีสัมพันธภาพกับตนเองและจิตวิญญาณเบื้องสูงในด้านบวก (Spiritual dimension) มิติด้านการเชื่อมโยงกับตนเองและผู้อื่น (Intrapsychic-Interpersonal dimension) มิติด้านการเชื่อมโยงกับชุมชนทรัพยากรภายในตนเอง (Internal resources dimension) และ มิติด้านการเชื่อมโยง

กับผู้อื่นและบริบท (Interpersonal dimension) ทั้งนี้ แบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิตทั้ง 4 องค์ประกอบนี้ มีความสอดคล้องกับความสอดคล้องกลมกลืน (Congruence) ตามแนวคิดของซาเทียร์ ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นแนวคิดทฤษฎีหลักในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมที่อิงทฤษฎีการปรึกษาแบบบูรณาการฯ ที่จัดขึ้นให้นักศึกษาจิตวิทยาในระยะต่อไป และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิตไปเก็บข้อมูลกับนักศึกษาจิตวิทยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 คน และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) ได้เท่ากับ 0.82

2.3 แบบวัดสมรรถนะผู้ให้การรักษาด้านความหลากหลายทางเพศ ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบวัดสมรรถนะผู้ให้การรักษาด้านความหลากหลายทางเพศของ Sakunpong (2019) ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 7 ระดับ ได้แก่ ไม่จริงเลย ไม่จริง ค่อนข้างไม่จริง จริงบางส่วน ค่อนข้างจริง จริง และจริงที่สุด จำนวน 29 ข้อ ซึ่งการให้คะแนนสำหรับข้อคำถามทางบวกให้ 1 คะแนน สำหรับการตอบไม่จริงเลย ไปจนถึง 7 คะแนน สำหรับการตอบจริงที่สุด ส่วนข้อคำถามทางลบให้ 1 คะแนน สำหรับการตอบจริงที่สุด ไปจนถึง 7 คะแนน สำหรับการตอบไม่จริงเลย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบวัดสมรรถนะผู้ให้การรักษาด้านความหลากหลายทางเพศไปเก็บข้อมูลกับนักศึกษาจิตวิทยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 คน และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) ได้เท่ากับ 0.76

2.4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการประหยัด ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการประหยัดของ Jantipwong (2005) ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ไม่เคยปฏิบัติ ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัติบ่อยครั้ง และปฏิบัติทุกครั้ง จำนวน 20 ข้อ ซึ่งการให้คะแนนสำหรับข้อคำถามทางบวกให้ 1 คะแนน สำหรับการตอบไม่เคยปฏิบัติ ไปจนถึง 5 คะแนน สำหรับการตอบปฏิบัติทุกครั้ง ส่วนข้อคำถามทางลบให้ 1 คะแนน สำหรับการตอบปฏิบัติทุกครั้ง ไปจนถึง 5 คะแนน สำหรับการตอบไม่เคยปฏิบัติ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการประหยัดไปเก็บข้อมูลกับนักศึกษาจิตวิทยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 คน และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) ได้เท่ากับ 0.75

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมของนักศึกษาจิตวิทยา มาหาความสัมพันธ์กับแบบวัด 3 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต แบบวัดสมรรถนะผู้ให้การรักษาด้านความหลากหลายทางเพศ และแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการประหยัด เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงแบบลู่อเข้า (Convergent validity) และความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant validity) ต่อไป

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ทบทวนแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมโดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาจิตวิทยา และทำการสังเคราะห์นิยามปฏิบัติการของสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมว่าหมายถึงความสามารถของนักศึกษาจิตวิทยาในการแสดงออกถึงการมีความรู้ในแนวคิดทฤษฎีการปรึกษา การมีเจตคติ

ที่ดีต่อการปรึกษา และมีทักษะที่จำเป็นต่อการปรึกษาแนวมนุษยนิยม ที่มุ่งสร้างสัมพันธภาพ ช่วยเหลือและเอื้ออำนวยให้ผู้รับการปรึกษายอมรับ เข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อการใช้ชีวิตและการกระทำของตน โดยมุ่งพัฒนาตนได้ตามศักยภาพ และมีความตระหนักรู้ถึงประเด็นการกดขี่ทางสังคม ซึ่งเป็นสาเหตุที่นำไปสู่ปัญหาทางจิตใจ อันส่งผลต่อการพัฒนาตนเองและความงอกงามในชีวิตได้

3.2 นำแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมที่สร้างขึ้นจำนวน 36 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) พบค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ (Index of item objective congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 พบข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 36 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามเชิงบวก 31 ข้อ และข้อคำถามเชิงลบ 5 ข้อ

3.3 นำเสนอเค้าโครงการวิจัยและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยต่อคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งผ่านการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2561 ตามเอกสารรับรองเลขที่ SWUEC/X-265/2561

3.4 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยื่นเพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าเก็บข้อมูลกับนักศึกษาจิตวิทยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในมหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง โดยผู้วิจัยนำแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมของนักศึกษาจิตวิทยา แบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต แบบวัดสมรรถนะผู้ให้การปรึกษาด้านความหลากหลายทางเพศ และแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการประหยัด ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน

3.5 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบวัด ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และวิเคราะห์ความเที่ยงตรงแบบลู่เข้า (Convergent validity) และความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant validity)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์รายข้อ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบวัด (Item-total correlation) โดยพิจารณาจากเกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกเกินกว่า 0.20 ผลการวิเคราะห์พบว่าข้อคำถามทั้ง 36 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบวัดตั้งแต่ 0.30 – 0.57 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) ได้เท่ากับ 0.90

3. การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อ

สร้างความเป็นธรรมทางสังคม โดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมที่มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านความรู้ องค์ประกอบด้านเจตคติ และองค์ประกอบด้านทักษะ จำนวน 36 ข้อ ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 450 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลการวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม (n = 450)

ดัชนี	เกณฑ์	โมเดลหลังปรับ	ผลประเมิน
χ^2 (df)	-	633.28 (587)	
p-value	> 0.05	0.09	ผ่านเกณฑ์
χ^2/df	< 3.00	1.08	ผ่านเกณฑ์
GFI	> 0.90	0.93	ผ่านเกณฑ์
AGFI	> 0.90	0.92	ผ่านเกณฑ์
CFI	> 0.90	1.00	ผ่านเกณฑ์
SRMR	\leq 0.05	0.05	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	\leq 0.05	0.01	ผ่านเกณฑ์
CN	\geq 200	467.06	ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม พบว่า ค่าดัชนีต่าง ๆ เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณาทางสถิติ (Wiratchai, 1999) ซึ่งแสดงว่าโมเดลการวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบนั้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 633.28 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 587 ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value) เท่ากับ 0.09 และอัตราส่วนระหว่างค่าไคสแควร์ (χ^2) และค่าองศาอิสระเท่ากับ 1.08 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.93 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.92 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.05 ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.01 และมีค่าขนาดตัวอย่างวิกฤต (CN) เท่ากับ 467.06 ซึ่งดัชนีทุกค่าผ่านเกณฑ์ที่บ่งบอกได้ว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้นจึงเป็นการยืนยันว่า โมเดลนั้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม มีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม

ข้อคำถาม	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ				R ²
	L	SE	t	λ	
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่หนึ่ง					
ด้านที่ 1 ความรู้					
ข้อคำถามที่ 1	0.28	-	-	0.47	0.22
ข้อคำถามที่ 2	0.22	0.04	5.42	0.32	0.10
ข้อคำถามที่ 3	0.37	0.05	7.71	0.55	0.30
ข้อคำถามที่ 4	0.48	0.06	8.42	0.67	0.45
ข้อคำถามที่ 5	0.31	0.04	7.09	0.47	0.22
ข้อคำถามที่ 6	0.22	0.04	5.67	0.34	0.12
ข้อคำถามที่ 7	0.42	0.05	7.85	0.56	0.32
ข้อคำถามที่ 8	0.25	0.04	5.92	0.36	0.13
ข้อคำถามที่ 9	0.46	0.06	7.19	0.57	0.32
ข้อคำถามที่ 10	0.25	0.04	6.08	0.37	0.14
ข้อคำถามที่ 11	0.33	0.05	6.69	0.43	0.18
ข้อคำถามที่ 12	0.44	0.06	7.43	0.50	0.25
ด้านที่ 2 เจตคติ					
ข้อคำถามที่ 1	0.18	-	-	0.30	0.09
ข้อคำถามที่ 2	0.23	0.04	5.91	0.36	0.13
ข้อคำถามที่ 3	0.23	0.04	6.30	0.37	0.13
ข้อคำถามที่ 4	0.41	0.07	5.47	0.59	0.34
ข้อคำถามที่ 5	0.42	0.08	5.50	0.60	0.36
ข้อคำถามที่ 6	0.42	0.08	5.50	0.60	0.36
ข้อคำถามที่ 7	0.38	0.07	5.34	0.53	0.29
ข้อคำถามที่ 8	0.54	0.10	5.61	0.70	0.50
ข้อคำถามที่ 9	0.44	0.08	5.49	0.60	0.35
ข้อคำถามที่ 10	0.45	0.08	5.53	0.61	0.38
ข้อคำถามที่ 11	0.51	0.09	5.60	0.65	0.42
ข้อคำถามที่ 12	0.36	0.08	4.78	0.38	0.15
ด้านที่ 3 ทักษะ					
ข้อคำถามที่ 1	0.53	-	-	0.56	0.31
ข้อคำถามที่ 2	0.31	0.05	6.79	0.37	0.13
ข้อคำถามที่ 3	0.60	0.05	11.25	0.77	0.59
ข้อคำถามที่ 4	0.42	0.05	9.06	0.54	0.29
ข้อคำถามที่ 5	0.28	0.04	7.58	0.42	0.17
ข้อคำถามที่ 6	0.28	0.04	7.52	0.41	0.17
ข้อคำถามที่ 7	0.25	0.04	7.20	0.39	0.15
ข้อคำถามที่ 8	0.46	0.05	9.53	0.57	0.32
ข้อคำถามที่ 9	0.52	0.05	10.48	0.69	0.48
ข้อคำถามที่ 10	0.46	0.05	9.13	0.53	0.28

ตาราง 2 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม (ต่อ)

ข้อคำถาม	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ				R ²
	L	SE	t	λ	
ข้อคำถามที่ 11	0.32	0.04	8.30	0.47	0.22
ข้อคำถามที่ 12	0.39	0.05	7.32	0.36	0.13
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่สอง					
ด้านที่ 1 ความรู้	0.77	0.10	8.09	0.77	0.60
ด้านที่ 2 เจตคติ	0.77	0.14	5.50	0.77	0.59
ด้านที่ 3 ทักษะ	0.74	0.08	9.51	0.74	0.55
$\chi^2 = 633.28$, $df = 587$, $p\text{-value} = 0.09$, $GFI = 0.93$, $AGFI = 0.92$, $CFI = 1.00$, $RMSEA = 0.01$, $SRMR = 0.05$, $CN = 467.06$					

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่สองของโมเดลการวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม พบว่า องค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบด้านความรู้ องค์ประกอบด้านเจตคติ และองค์ประกอบด้านทักษะ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.74 – 0.77 โดยที่ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE) ตั้งแต่ 0.08 – 0.14 การทดสอบระดับนัยสำคัญทางสถิติของค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแบบวัดทั้ง 36 ข้อ มีค่าที่ (t) ตั้งแต่ 5.50 – 9.51 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานระหว่าง 0.74 - 0.77 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านนั้นเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการวัดตัวแปรแฝงสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม ผลการตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของตัวแปรแฝง พบว่า มีค่าระหว่าง 0.55 – 0.60 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่สองของแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมของนักศึกษาจิตวิทยา สามารถยืนยันองค์ประกอบได้อย่างมีความเที่ยงตรง ซึ่งอธิบายได้ว่า แบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมมีความตรงเชิงโครงสร้างที่เหมาะสมในการศึกษาสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมของนักศึกษาจิตวิทยา

4. การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงแบบถู่เข้า และความเที่ยงตรงเชิงจำแนก ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงตรงแบบถู่เข้า และความเที่ยงตรงเชิงจำแนก โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม กับแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต แบบวัดสมรรถนะผู้ให้การปรึกษาด้านความหลากหลายทางเพศ และแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการประหยัด พบว่า แบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.293$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแบบวัดสมรรถนะผู้ให้การปรึกษาด้านความหลากหลายทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.772$) แต่ไม่พบความสัมพันธ์กับแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการประหยัด โดยพบความสัมพันธ์ที่ต่ำ ($r = -0.040$) ซึ่งอธิบายได้ว่า แบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมฯ มีความเที่ยงตรงแบบถู่เข้า เนื่องจากมีความสัมพันธ์กับแบบวัดที่มีโครงสร้างทางทฤษฎีคล้ายคลึงกันคือ แบบวัดความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต และแบบวัดสมรรถนะผู้ให้การปรึกษาด้านความหลากหลายทางเพศ และมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนก เนื่องจากไม่มีความสัมพันธ์กับแบบวัดที่มีโครงสร้างทางทฤษฎีแตกต่างกันคือ แบบสอบถามพฤติกรรมการประหยัด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม และเพื่อศึกษาคุณลักษณะทางจิตมิติของแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม ผลการศึกษาพบว่า แบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม ซึ่งเป็นการผนวกรวมแนวคิดของสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมกับการสร้างความเป็นธรรมทางสังคมเข้าด้วยกัน เนื่องด้วยการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเป็นการทำงานในระดับจิตใจ แต่ยังคงการทำงานในระดับสังคม จึงเป็นการเติมเต็มช่องว่างทางองค์ความรู้ดังกล่าว เพื่อให้ผู้ให้การศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือ เยียวยาด้านจิตใจกับผู้รับการปรึกษาซึ่งอาจเป็นบุคคลที่ขาดโอกาส ถูกเลือกปฏิบัติ ไม่ได้รับความเท่าเทียม และจัดเป็นบุคคลชายขอบ ดังเช่น ผู้พิการ ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ เป็นต้น ได้ทำงานในบริบทที่หลากหลาย ทั้งในระดับบุคคล กลุ่มคน ครอบครัว หรือชุมชน ซึ่งแบบวัดฉบับนี้ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านความรู้ องค์ประกอบด้านเจตคติ และองค์ประกอบด้านทักษะ ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับเอกสารและงานวิจัยที่ให้รายละเอียดว่าสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมมีองค์ประกอบที่สอดคล้องกับสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของผู้ให้การศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบด้านความรู้ องค์ประกอบด้านเจตคติ และองค์ประกอบด้านทักษะ (American School Counselor Association: ASCA, 2012; Australian Psychological Society: APS, 2012; Eriksen & McAuliffe, 2003; Hackney & Cormier, 1994; Institute of Guidance Counsellors: IGC, 2016; Johnson & Kaslow, 2014, p. 75-77; Roth, Hill, & Pilling, 2009; Sperry, 2010) และพบว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Iverson (2012) ที่ศึกษาสมรรถนะการปรึกษาเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม ซึ่งพบว่า สมรรถนะการปรึกษานี้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านความรู้ องค์ประกอบด้านเจตคติ และองค์ประกอบด้านทักษะ เช่นเดียวกับสมรรถนะของผู้ให้การปรึกษาด้านความหลากหลายทางเพศ จากงานวิจัยของ Bidell (2015) และงานวิจัยของ Rutter, Estrada, Ferguson, and Diggs (2008) ที่ทำการศึกษาสมรรถนะผู้ให้การปรึกษาด้านความหลากหลายทางเพศพบว่า สมรรถนะการปรึกษาดังกล่าวประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านความรู้ องค์ประกอบด้านเจตคติ และองค์ประกอบด้านทักษะ ซึ่งการส่งเสริมสมรรถนะผู้ให้การปรึกษาด้านความหลากหลายทางเพศด้วยการพัฒนาความรู้ เจตคติ และทักษะ จะเป็นการเพิ่มสมรรถนะของผู้ให้การศึกษาในการช่วยเหลือผู้รับการปรึกษาที่มีความหลากหลายทางเพศได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากเอกสารและงานวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่า สมรรถนะของผู้ให้การศึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ในการปรึกษา การมีเจตคติที่ดีต่อการปรึกษา และมีทักษะในการปรึกษา ย่อมถือเป็นสิ่งสำคัญในตัวผู้ให้การศึกษาและทำให้กระบวนการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีคุณภาพ (Fairburn & Cooper, 2011)

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวมนุษยนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม พบว่า แบบวัดฉบับนี้มีข้อคำถาม 36 ข้อ เป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อคำถามเชิงบวก 31 ข้อ และข้อคำถามเชิงลบ 5 ข้อ มีคุณภาพเชื่อถือได้ มีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูง มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง จากการพิจารณาค่าความเที่ยงตรงแบบลู่เข้า และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ซึ่งแบบวัดฉบับนี้เป็นเครื่องมือที่สามารถวัดหรือประเมินได้ตรงตามทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือฉบับนี้ได้ ประกอบกับผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงเห็นกรอบแนวคิดและองค์ประกอบของสมรรถนะที่ชัดเจน ทำให้แบบวัดฉบับนี้มีความเหมาะสม และครอบคลุมตามเนื้อหาที่มุ่งวัด (Kanchanawasi, 2009) นอกจากนี้ ข้อคำถามถูกสังเคราะห์ขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมีความสอดคล้องกับ

โครงสร้างของแบบวัดอื่นที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ความสอดคล้องกลมกลืนของชีวิต และสมรรถนะผู้ให้การ
 ปรึกษาด้านความหลากหลายทางเพศ ตลอดจนมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนก เนื่องจากไม่มีความสัมพันธ์กับแบบวัด
 ที่มีโครงสร้างทางทฤษฎีแตกต่างกัน ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการประหยัด สำหรับการวิเคราะห์
 องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลการวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 633.28$,
 $df = 587$, $p\text{-value} = 0.09$, $GFI = 0.93$, $AGFI = 0.92$, $CFI = 1.00$, $SRMR = 0.05$, $RMSEA = 0.01$,
 $CN = 467.06$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แบบวัดนี้มีความเหมาะสมในการใช้ประเมินสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
 แนวนุชนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมของนักศึกษาจิตวิทยาได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยทำให้ได้แบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวนุชนิยมเพื่อสร้าง
 ความเป็นธรรมทางสังคมที่มีคุณภาพ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
 แนวนุชนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมของนักศึกษาจิตวิทยา ตลอดจนได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อ
 ใช้เสริมสร้างให้นักศึกษาจิตวิทยาเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวนุชนิยมเพื่อสร้าง
 ความเป็นธรรมทางสังคมต่อไป

1.2 เกิดการพัฒนาสมรรถนะการปรึกษาที่ผสมผสานกันระหว่างการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนว
 นุชนิยม และการสร้างความเป็นธรรมทางสังคม จึงทำให้ต้องอัปเดตความรู้ใหม่ นอกจากนี้การบูรณาการแนวคิด
 ดังกล่าวสามารถใช้เป็นฐานในการสร้างเครื่องมือในการตรวจสอบสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวนุชน
 นิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมของนักศึกษาจิตวิทยาได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพันธของแบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
 แนวนุชนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมกับแบบวัดฉบับอื่น ๆ ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงแบบ
 ลู่เข้า และความเที่ยงตรงเชิงจำแนกนั้นถือเป็นวิธีการสำคัญประการหนึ่งในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
 แต่อย่างไรก็ตามควรคำนึงถึงความเหมาะสมของจำนวนข้อคำถามของแบบวัด เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ตอบแบบวัด
 เกิดความเหนื่อยล้า

2.2 แบบวัดสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวนุชนิยมเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคมที่
 พัฒนาขึ้นนี้ นอกจากสามารถใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว อาจนำไปศึกษากับนักศึกษาระดับปริญญา
 โทและปริญญาเอกด้านจิตวิทยาการปรึกษา เพื่อประเมินสมรรถนะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวนุชนิยมเพื่อ
 สร้างความเป็นธรรมทางสังคม และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคคลที่อยู่ในระดับบัณฑิตศึกษาหรือใช้ใน
 กลุ่มผู้ที่เป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
 ที่ได้มอบทุนสนับสนุนการวิจัยภายใต้แผนงานเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ ตามทิศทาง
 ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม: ประเภทบัณฑิตศึกษา ระดับปริญญาเอก ประจำปี 2562

เอกสารอ้างอิง

- American School Counselor Association. (2012). *ASCA School Counselor Competencies*. Retrieved from <https://www.schoolcounselor.org/asca/media/asca/home/SCCompetencies.pdf>
- Aroonsrimorakot, S., & Vajaradul, Y. (2016). paomai kanphatthana thi yangyun sipchet prakan khong Sahaprachachat phua lok anakhot [UN Sustainable Development Goals: 17 aspects for future world]. *Journal of Thai Interdisciplinary Research*, 11(3). 1-7.
- Australian Psychological Society. (2012). *Competencise of Australian Counselling Psychologists*. Retrieved from <https://groups.psychology.org.au/Assets/Files/Counselling%20Psychologists%20Competencies%20-%20December%202012.pdf>
- Bell, L. A. (1997). Theoretical foundations for social justice education. In M. Adams, L. A. Bell, & P. Griffin (Eds.), *Teaching for diversity and social justice: A sourcebook* (pp. 3-15). NY: Routledge.
- Bhardwaj, M. A. (2016). Multicultural Applications of Cognitive Behavior Therapy: A Psychosocial Review. *The International Journal of Indian Psychology*, 3(4). 23-28.
- Bidell, M. (2015). Using the Sexual Orientation Counselor Competency Scale (SOCCS) in Mental Health and Healthcare Settings: An Instructor's Guide. *MedEdPORTAL*. Retrieved from https://doi.org/10.15766/mep_2374-8265.10040
- Chopra, P. K. (2017). *Existential-Humanistic Psychology, Mindfulness and Global Change*. Retrieved from <http://www.human-studies.com/articles/existentialhumanistic-psychology-mindfulness.php>
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Eriksen, K., & McAuliffe, G. (2003). A Measure of Counselor Competency. *Counselor Education & Supervision*, 43. 120-133.
- Fairburn, C. G., & Cooper, Z. (2011). Therapist competence, therapy quality, and therapist training. *Behaviour Research and Therapy*, 49. 373-378.
- Farber, E. W. (2012). Supervising Humanistic-Existential Psychotherapy: Needs, Possibilities. *Journal of Contemporary Psychotherapy*, 42. 173-182.
- Hackney, H., & Cormier, S. (1994). *Counseling strategies and interventions*. Needham, MA: Allyn and Bacon.
- Harber, R. (2002). Virginia Satir: An integrated, humanistic approach. *Contemporary Family Therapy*, (24)1. 23-34.

- Hill, A., Roth, A., & Cooper, M. (2014). *Counsellors' Guide*. Retrieved from <https://www.bacp.co.uk/media/1954/bacp-competences-working-with-children-young-people-counsellors-guide.pdf>
- Institute of Guidance Counsellors. (2016). *Guidance Counselling: Core Competencies and Professional Practice*. Retrieved from <http://www.igc.ie/download/1/2017/Guidance%20Counselling%20Core%20Competencies%20&%20Professional%20Practice.pdf>
- Iverson, S. V. (2012). Multicultural Competence for Doing Social Justice: Expanding Our Awareness, Knowledge, and Skills. *Journal of Critical Thoughts & Praxis*, 62-87.
- Jantipwong, S. (2005). *phruttkam kan prayat khong nakrian chuang chan thi si nai sathan sukxa amphœ kamphaeng sæn changwat Nakhon Pathom* [Economical Behaviors of the Fourth Level Students at Kamphaeng Saen District, Nakhon Pathom Province]. (Master of Arts Thesis, Silpakorn University).
- Johnson, W. B., & Kaslow, N. J. (2014). *The Oxford Handbook of Education and Training in Professional Psychology*. NY: Oxford University Press.
- Oxford. (2017). *Oxford English Dictionary*. Retrieved from https://en.oxforddictionaries.com/definition/social_justice
- Quinn, A. (2012). A Person-Centered Approach to Multicultural Counseling Competence. *Journal of Humanistic Psychology*, 1-50.
- Ratts, M. J., & Pedersen, P. B. (2014). *Counseling for Multiculturalism and Social Justice: Integration, Theory, and Application* (4th ed.). Alexandria, VA, US: American Counseling Association.
- Roth, A. D., Hill, A., & Pilling, S. (2009). *The competences required to deliver effective Humanistic Psychological Therapies*. Retrieved from http://www.ucl.ac.uk/clinicalpsychology/CORE/humanistic_framework.htm
- Rutter, P. A., Estrada, D., Ferguson, L. K., & Diggs, G. A. (2008). Sexual orientation and counselor competency: The impact of training on enhancing awareness, knowledge and skills. *Journal of LGBT Issues in Counseling*, 2. 109-125.
- Sakunpong, N. (2018). *chittawitthaya kan pruksa kap kansang khwampen tham thang sangkhom* [Counseling Psychology and Social Justice Advocacy]. *Journal of Behavioral Science*, 24(1). 147-162.
- Sakunpong, N. (2019). *Kansukxa khunnasombat chaeng chit miti khong bæp wat samatthana phu haikan pruksa dan khwamlaklai thang phet* [Study Psychometric Properties of the Sexual Orientation Counselor Competency Scale]. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Sammons, A. (n.d.). *The humanistic approach: The basics*. Retrieved from http://www.psychotron.org.uk/newResources/approaches/AS_AQB_approaches_HumanisticBasics.pdf

- Kanchanawasi, S. (2009). *thritsadi kanthotsop bæp dangdoem* [Classical Test Theory]. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Sperry, L. (2010). *Core competencies in counseling and psychotherapy: Becoming a highly competent and effective therapist*. NY: Routledge.
- Srikosai, S., & Taweewattanaprecha, S. (2012). khunnalaksana thang chit khong bæp wat khwam soṭkhlong klomklun khong chiwit tam næokhit sathia chabap phasa Thai [Psychometric Properties of the Life Congruence Scale Based on the Satir Model: Thai Version]. *The Psychiatric Association of Thailand*, 57(1). 75-88.
- Vajanasara, K. (2012). *mong hakhwam pentham nai sangkhom Thai phan khon chai khop* [Social Justice in Thai Society: Looking Beyond “Marginalised” People]. Retrieved from http://www2.ipsr.mahidol.ac.th/ConferenceVIII/Download/Article_Files/1-SocialJustice-Kulapa.pdf
- Wiratchai, N. (1999). *modenlitren: sathiti wikhrø samrap kanwichai* (Phim khrang thi sam) [LISREL Model: Statistical Analysis for Research (3rd ed.)]. Bangkok: Chulalongkorn University.